

Todennäköisyyslaskennan jatkokurssi

Harjoitus 5, syksy 2009

1. Laatikossa on 10 palloa, joista 2 on valkoista ja 3 punaista. Kokeessa nostetaan 3 palloa ilman takaisinpanoa. Olkoot X valkoisten ja Y punaisten pallojen lukumäärä otoksessa.
  - a) Johda parin (X, Y) pistetodennäköisyysfunktio.
  - b) Määritä reunajakaumat.
  - c) Määritä ehdolliset jakaumat.
2. Määritä vakio c siten, että $f : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}$ on tiheysfunktio, kun
  - a) $f(x, y) = \begin{cases} cxy, & \text{kun } 0 < x < 1 \text{ ja } 0 < y < 1, \\ 0 & \text{muulloin;} \end{cases}$
  - b) $f(x, y) = \begin{cases} ce^{-x-y}, & \text{kun } 0 < x < y, \\ 0 & \text{muulloin.} \end{cases}$
3. Olkoon satunnaismuuttujaparin (X, Y) tiheysfunktio f kuten tehtävässä 2 a). Tutki, ovatko X ja Y riippumattomia.
4. Olkoot X, Y ja f kuten tehtävässä 2 a). Johda ehdolliset tiheysfunktiot $f_X(\cdot | Y = y)$ ja $f_Y(\cdot | X = x)$.
5. Olkoon X satunnaismuuttuja, joka noudattaa jakaumaa $\text{Tas}(0, 1)$, ja Y satunnaismuuttuja, jonka jakauma ehdolla $\{X = x\}$ on $\text{Tas}(0, x)$.
  - a) Johda satunnaismuuttujan Y tiheysfunktio ja laske $E(Y)$.
  - b) Johda ehdollinen tiheysfunktio $f_X(\cdot | Y = y)$ ja laske ehdollinen odotusarvo $E(X | Y = y)$.
6. Tason yksikkökiekkoon sijoitetaan umpimähkään ja toisistaan riippumatta n pistettä. Olkoon R origoa lähinnä olevan pisteen etäisyys origosta. Johda satunnaismuuttujan R tiheysfunktio.